

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ

Ігнатенко Максим, студент групи Ю-75

Боротьба з правопорушеннями неповнолітніх — одна з найбільш важливих сторін усього процесу викорінювання злочинності в нашій країні. Значне місце в цьому процесі займає кримінально-правова діяльність. Головний її зміст полягає у виховній роботі, попередженні правопорушень з боку підлітків, усуненні причин і умов, що сприяють злочинності неповнолітніх.

Усі ці задачі можуть бути успішно вирішені лише за умови найсуворішого дотримання процесуального законодавства, що регламентує порядок попереднього розслідування по справах неповнолітніх.

Відповідно до закону вік кримінальної відповідальності — 16 років. Лише за обмежене коло навмисних злочинів, окремо зазначених у Кримінальному Кодексі України, до кримінальної відповідальності можуть залучатися особи з 14 років.

Розслідування злочинів, скоєних підлітками, має значні особливості. Вони обумовлюються психологією неповнолітніх, ступенем їхнього розвитку, здатністю реально оцінювати події, що відбуваються, і т.п. У силу недостатнього життєвого досвіду, підвищеної сугестивності підліток не здатний повною мірою використовувати свої права на попередньому слідстві, зокрема, право на захист. Ця специфіка і знаходить своє законодавче відображення в особливих процесуальних нормах.

Нерідко підлітки роблять ті чи інші протиправні діяння (дрібні крадіжки, хуліганство) на ґрунті бешкетництва, не усвідомлюючи до кінця значення наслідків своїх дій. Тому до затримки, арешту неповнолітнього, залученню його до кримінальної відповідальності треба підходити обережно, ретельно з'ясовувати мотиви зробленого їм правопорушення, відрізнити бешкетництво і витівку від навмисного злочину.

Необхідно виключити факти залучення до кримінальної відповідальності неповнолітніх, котрі зробили дії, що лише формально підпадають під ознаки злочину, але в силу малозначності не представляють суспільної небезпеки.

Боротьба зі злочинністю неповнолітніх залежить від слідчого й органів дізнання особливо чіткої організації праці. Її необхідно будувати таким чином, щоб причини й умови, що сприяли здійсненню злочинів підлітками, встановлювалися по кожній справі, щоб у відношенні неповнолітніх були зовсім виключені порушення закону

Відповідно до меті визначені такі завдання :

- Визначити причини скоєння злочинів неповнолітніми .
- Знайти способи запобігання порушень серед неповнолітніх.
- На основі аналізу розробити пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства.

Повністю вирішити проблему злочинності неповнолітніх поки що, не вдалось жодній країні, але існують шляхи до зменшення гостроти цієї проблеми. Насамперед, варто звернути увагу на неповнолітніх, молоду генерацію, оскільки:

- неповнолітні, в силу фізіологічних та психологічних властивостей, піддаються більшому впливу ніж дорослі;
- вони вливаються до продуктивного суспільства, привносячи цінності своєї генерації;
- молодь завтра стане батьками, визначаючи моральне та фізичне здоров'я нації.

Перш за все, потрібно зрозуміти природу (корінні) проблеми злочинності серед неповнолітніх. Працюючи над цим питанням, ми аналізували цю проблему в світлі практичних прикладів і спробували визначити основні причини злочинності серед неповнолітніх.

Сьогодні у суспільстві дедалі більше утверджується думка про те, що виправити становище за допомогою лише засобів кримінально-правового впливу на неповнолітніх правопорушників неможливо. Потрібно створити систему ювенальної юстиції, яка б передбачала : комплексну взаємодію державних і недержавних установ та організацій з метою виявлення глибинних процесів у цій сфері, причин, що породжують злочинність серед неповнолітніх; адекватне реагування на них; запобігання вчиненню злочинів та їх профілактику; правових вплив на неповнолітніх, які вчинили суспільно-небезпечні діяння, та на осіб, котрі своїми діями сприяли антисоціальній поведінці підлітків; соціальну реабілітацію неповнолітніх правопорушників та адаптацію їх у суспільстві. Юнівеальна існує у світі уже понад сто років. Необхідність створення в Україні системи юнівеальної юстиції зумовлена тим, що деякі положення чинного законодавства та традицій правозастосовчої діяльності не повною мірою узгоджуються з окремими міжнародними договорами.

Слід розуміти , що створення такої системи – справа не одного дня, а навіть і не одного року, адже для цього треба вирішити ряд складних питань фінансового, кадрового та організаційного забезпечення, а також подолати деякі стереотипи громадян і фахівців. Але ми вважаємо, що повинні крок за кроком йти до створення системи юнівеальної юстиції незважаючи та долаючи сумніви щодо її доцільності.

Кононенко О. Я ., *старший викладач*